

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
к. філософ., доцент
на Савицька
«_____» _____ 2023 р.



«СХВАЛЕНО»:
на засіданні кафедри педагогіки
протокол №21 від 22.05.2023р.
Завідувач кафедри, д.пед.н.
Супр Руслан Сопівник

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОПП
«Фізична культура і спорт» (ОС «Бакалавр»),
доцент кафедри фізичного виховання
Бринзак Сава Бринзак

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА

Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»
Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»
Факультет (ННІ) Гуманітарно-педагогічний

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Карина Саф'ян

Київ – 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1 «Педагогіка»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітня програма	017 «Фізична культура і спорт»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Рік підготовки	2
Семестр	3
Лекційні заняття	30 годин
Практичні, семінарські заняття	45 годин
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	45 годин
Курсова робота	-
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 години

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА»

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є підготовка сучасного кваліфікованого фахівця, здатного здійснювати педагогічну діяльність з високим ступенем соціального змісту виховного процесу; зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретичного і методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних оптимальних технологій, моделювання різних форм її організації.

Завдання: свідоме оволодіння студентами теоретичними знаннями з проблем виховання і навчання дітей; усвідомлене засвоєння студентами змісту, організаційних форм і методів виховання і навчання дітей з метою різнобічного виховання і формування особистості дитини; набуття студентами вмінь організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в закладах освіти; забезпечення диференційованого особистісного підходу; формування у студентів уміння творчо використовувати у навчально-виховному процесі надбань народної педагогіки, класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей; розвиток самостійності, критичності мислення, творчості; розширення загальнопедагогічного і загальнокультурного світогляду студентів; вдосконалення навичок самостійної

роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики; формування позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

Основні результати навчання та набуття компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з виховання і навчання, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4 Здатність працювати в команді.

ЗК5 Здатність планувати та управляти часом.

ЗК10 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК10 Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

СК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Результати навчання:

ПРН4 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН5 Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

РН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

РН 18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	тижні	усього	у тому числі		
			лекції	практичні	СРС
Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання					
Тема 1. (Лекція 1) Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками.	1	6	2	2	2
Тема 2.(Лекція 2) Педагогічний процес.	2	6	2	2	2
Тема 3. (Лекція 3) Інновації в педагогіці.	3	6	2	2	2
Тема 4 . (Лекція 4) Дидактика як теорія освіти і навчання	4	6	2	2	2
Тема 5. (Лекція 5) Процес навчання як цілісна система	5	10	2	4	4
Тема 6. (Лекція 6) Принципи навчання.	6	8	2	3	3
Тема 7. (Лекція 7) Загальні методи навчання.	7	10	2	4	4
Тема 8. (Лекція 8) Засоби навчання на уроках фізичної культури.	8	6	2	2	2
Тема 9. (Лекція 9) Форми організації навчального процесу в закладах освіти.	9	10	2	4	4
Разом за змістовним модулем 1		68	18	25	25
Змістовний модуль 2. Теорія виховання					
Тема 10. (Лекція 10) Загальні закономірності і принципи виховного процесу.	10	6	2	2	2
Тема 11. (Лекція 11) Загальні методи і засоби виховання.	11	6	2	4	4
Тема 12. (Лекція 12) Форми організації виховного процесу.	12	10	2	4	4
Тема 13. (Лекція 13) Роль і місце колективу у вихованні особистості.	13	10	2	4	4
Тема 14. (Лекція 14) Основи сімейного виховання.	14	6	2	2	2
Тема 15. (Лекція 15) Основи національного виховання.	15	10	2	4	4
Разом за змістовним модулем 2		52	12	20	20
Усього годин	15	120	30	45	45

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання

Лекція №1. Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками.

Визначення сутності педагогіки в системі гуманітарних наук. Об'єктивні соціально-економічні передумови виникнення й розвитку педагогічної теорії.

Об'єкт, предмет педагогіки. Функції педагогіки: фундаментальна та прикладна, рівні їхньої реалізації. Основні категорії педагогічної науки: виховання, освіта та навчання.

Лекція 2. Педагогічний процес.

Педагогічний процес як система, його компоненти. Цілісність педагогічного процесу, функції педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.

Лекція 3. Інновації в педагогіці.

Поняття інновації. Інновації – що це таке? Класифікація нововведень в освіті. Критерії нововведення. Які проблеми найчастіше є об'єктами інновацій? Інноваційна педагогіка. Гуманістична педагогіка.

Лекція № 4. Дидактика як теорія освіти і навчання.

Загальне поняття про дидактику. Предмет і завдання дидактики. Основні дидактичні концепції. Дидактична система. Сутність традиційної і педоцентричної дидактичних концепцій. Становлення сучасної дидактичної системи.

Лекція № 5. Процес навчання як цілісна система.

Поняття процесу навчання, його структура. Функції процесу навчання. Освітня функція. Наукові знання. Виховна функція. Розвиваюча функція. Структура діяльності педагога у навчальному процесі. Психологічні основи діяльності учнів у процесі навчання фізичної культури. Діяльність учителя і учня в різних видах фізичного навчання.

Лекція №6. Принципи навчання.

Принципи навчання як дидактична категорія. Закони і закономірності навчання. Педагогічний закон. Характеристика принципів навчання. Принцип науковості навчання Принцип систематичності й послідовності. Принцип свідомого засвоєння знань. Принцип активності й самостійності. Принцип наочності, єдності конкретного й абстрактного. Принцип доступності навчання. Принцип ґрунтовності. Принцип зв'язку навчання з життям, з практикою. Принцип раціонального поєднання колективних та індивідуальних форм і способів навчальної роботи.

Лекція № 7. Загальні методи навчання.

Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності на уроках фізичної культури. Методи стимулювання навчальної діяльності школярів у процесі навчання на заняттях з фізичної культури. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Проблема оптимального вибору методів навчання.

Лекція 8. Засоби навчання на уроках фізичної культури.

Поняття засобів навчання та їх класифікація. Матеріальні засоби навчання на уроках фізичної культури. Засоби матеріалізації розумових дій. Ідеальні засоби навчання. Вербалізація засобів розумових дій. Дидактичні до вербалізованих засобів викладання на уроках фізичної культури.

Лекція №9. Форми організації навчального процесу в закладах освіти.

Поняття про форми організації навчального процесу в школі, зокрема на уроках фізичної культури. Функції форм навчання. Фактори, що впливають на вибір організаційних форм навчання. Форми організації навчання та їх розвиток у дидактиці.

Змістовний модуль 2. Теорія виховання.

Лекція №10. Загальні закономірності і принципи виховного процесу.

Характеристика закономірностей і умов виховання на уроках фізичної культури. Принципи педагогічного процесу. Специфіка принципів виховання на уроках фізичної культури. Суспільна спрямованість виховання. Зв'язок виховання з життям, працею. Опора на позитивне у дитини. Гуманізація виховання. Індивідуальний підхід. Єдність виховних впливів.

Лекція №11. Загальні методи і засоби виховання.

Поняття про сутність методів, прийомів і засобів виховання. Умови, що визначають вибір методів виховання на уроках фізичної культури. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості, або методи переконань. Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання. Система засобів виховання. Засоби всебічного розвитку особистості. Взаємозв'язок методів і засобів виховання.

Лекція №12. Форми організації виховного процесу.

Загальна характеристика форм виховання та їх класифікація. Єдність загального, особливого і спеціального в формах виховання. Основні дії педагога при організації виховного процесу на уроках фізичної культури. Вибір форм виховання. Фактори, що впливають на вибір форм виховання.

Лекція №13. Роль і місце колективу у вихованні особистості.

Поняття колективу і його види. Дитячий виховний колектив, його основні аспекти. Структура виховного колективу в школі. Найважливіші педагогічні функції, стадії і перспективи розвитку виховного учнівського колективу. Методичні основи виховання учнівського колективу на уроках фізичної культури. Самодіяльні групи і "неформальні" об'єднання.

Лекція №14. Основи сімейного виховання.

Вплив атмосфери сімейного життя на процес і результат виховання особистості. Характеристика сімейної політики і демографії в Україні. Тенденції сучасного сімейного виховання. Сімейне виховання і сімейне право.

Лекція №15. Основи національного виховання.

Сутність і особливості національного виховання. Принципи національного виховання. Забезпечення принципу гуманізації виховання. Принцип демократизації виховання. Принцип народності виховання. Принцип природо-відповідності виховання. Принцип культуро-відповідності виховання. Принцип безперервності виховання. Принцип етнізації виховного процесу. Національне виховання як фактор цілісного формування особистості. Основні напрями національного виховання. Система безперервного національного виховання. Основні шляхи реалізації національного виховання.

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Педагогіка як наука	2
2.	Педагогічний процес як система.	2
3.	Інновації та нововведення в педагогіці.	2
4.	Основні дидактичні концепції.	4
5.	Процес навчання.	3
6.	Принципи навчання.	4
7.	Методи і форми навчання.	4
8.	Засоби навчання на уроках фізичної культури.	2
9.	Форми організації навчального процесу. Урок фізичної культури.	4
10.	Закономірності та принципи виховання.	2
11.	Методи та засоби виховання.	4
12.	Організація виховного процесу.	2
13.	Особистість і колектив. Дитячий колектив.	2
14.	Сімейне виховання.	4
15.	Національне виховання.	4
16.	Разом	45

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Обсяг годин
1.	Предмет і завдання педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень.	3
2.	Система освіти і виховання в Україні.	2

3	Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості.	3
4	Мета виховання. Сутність процесу виховання	2
5	Методи виховання. Розумове виховання та формування основ наукового світогляду.	3
6	Моральне виховання учнів. Естетичне виховання	3
7	Фізичне виховання. Трудове виховання.	2
8	Особистість і колектив. Сім'я і сімейне виховання в сучасному суспільстві.	3
9	Формування наукового світогляду учнів	2
10	Превентивна діяльність педагога в попередженні асоціальної поведінки учнів	3
11	Зміст і форми позакласної роботи школи, сім'ї та громадянськості у вихованні учнівської молоді	3
12	Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу	2
13	Види і сучасні концепції навчання, їх характеристика	3
14	Закономірність, принципи і правила навчання	3
15	Діагностика навчальних досягнень учнів	2
16	Булінг у сучасній школі. Як його подолати.	3
17	Превентивна діяльність педагогічного колективу з попередження шкільного булінгу.	3
	Всього	45

7. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ З ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка»

Екзаменаційні запитання

1. Предмет та завдання педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії.
2. Система педагогічних знань. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Поняття «особистість», «індивід», «індивідуальність». Структура особистості та її психологічні характеристики.
4. Сутність поняття «формування» та «розвиток». Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність).
5. Поняття про систему освіти в Україні. Основні принципи та структура організації освіти в Україні.
6. Поняття про «зміст освіти», основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
7. Дидактика як галузь педагогічної науки.
8. Основні компоненти процесу навчання.
9. Основні функції навчання.
10. Поняття «правила», «закономірності» та «принципи» навчання, їх взаємозв'язок.
11. Характеристика принципів навчання.
12. Поняття про методи навчання. Класифікації методів навчання.
13. Характеристика методів навчання.

14. Оптимальний вибір методів і засобів навчання.
15. Поняття “форма організації навчання”.
16. Класно-урочна система навчання. Урок як форма організації навчання, вимоги до сучасного уроку.
17. Поняття «контроль», функції контролю, види контролю.
18. Принципи перевірки і оцінювання успішності навчання, критерії оцінки, рівні знань.
19. Методи та форми контролю навчальних досягнень.
20. Поняття «виховання», «самовиховання», «перевиховання», «вихованість».
21. Особливості процесу виховання.
22. Структурні елементи процесу виховання, його рушійні сили та етапи.
23. Напрями виховання.
24. Поняттями «метод виховання» та «прийом виховання». Класифікація методів виховання.
25. Поняття «школознавство», «органи управління освітою», “педагогічна рада школи”.
26. Функції та принципи управління освітою, структура органів управління освітою.
27. Позакласна та позашкільна виховна робота, її завдання, зміст та принципи організації.
28. Виховна діяльність позашкільних установ (палаців школярів, літніх таборів відпочинку, дитячих спортивних шкіл, станцій юних техніків та натуралістів, дитячих театрів, бібліотек, залізниць, пароплавств, музичних шкіл та інших).
29. Організація навчальної діяльності учнів.
30. Вимоги до вибору найбільш ефективних методів навчання.
31. Основні принципи та структура організації освіти в Україні. Поняття про «зміст освіти», основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
32. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність).
33. Основні функції навчання (освітня, виховна, розвиваюча).

**Зразок тестових завдань для підсумкового контролю знань з дисципліни
«Загальна та професійна педагогіка»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОР «Бакалавр» Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»	Кафедра педагогіки 2023-2024 навчальний рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № з дисципліни «Загальна та професійна педагогіка»	Затверджую Зав. кафедри педагогіки Сопівник Р.В. _____2023 р.

Екзаменаційні запитання

1. Перелічіть та охарактеризуйте принципи навчання.

2. Особливості навчання обдарованих учнів.

Тестові завдання

1. Система виховних заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвинутої особистості – це:

1. Освіта	2. Виховання
3. Навчання	3. Самовиховання

2. Знайдіть відповідність:

1.	Навчання	А) процес самостійного засвоєння учнем нових знань
2.	Викладання	Б) діяльність вчителя з організації засвоєння учнями знань, формування умінь і навичок
3.	Учіння	В) цілеспрямована взаємодія вчителя й учнів, у процесі якої засвоюються знання, формуються уміння та навички

3. Галузь педагогіки, що розкриває закономірності навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, специфічні проблеми здобуття вищої освіти – це

4. Оберіть із зазначеного переліку види навчання:

1. Догматичне	2. Дискусійне
3. Пояснювально-ілюстративне	4. Проблемне
5. Програмоване	6. Комп'ютерне

5. Спосіб упорядкованої взаємодії вчителя та учня, спрямованої на розв'язання завдань освіти, виховання і розвитку у процесі навчання – це ...

6. Виберіть із перелічених методів навчання словесні:

1. дискусія	2. вправа
3. ігровий метод	4. метод проекту
5. розповідь	6. ілюстрування
7. пояснення	8. бесіда

7. «Золотим правилом дидактики» вважають принцип ...

8. Встановіть відповідність між наведеним поняттям та його значенням:

1.	Людина	А) Суспільна істота, наділена свідомістю і представлена психологічними характеристиками, які є стійкими, соціально зумовленими і виявляються у суспільних зв'язках, відносинах з навколишнім світом, іншими людьми та визначають поведінку людини
2.	Індивід	Б) біологічна істота, яка належить до класу ссавців виду <i>Homo sapiens</i>
3.	Особистість	В) сукупність зовнішніх і внутрішніх особливостей людини, що формують її своєрідність, відмінність від інших людей
4.	Індивідуальність	Г) психосоматична організація особистості, яка робить її представником людського роду

9. Знайдіть відповідність між галузями педагогіки та їх визначеннями:

1.	Загальна педагогіка	А) Галузь педагогіки, що розкриває закономірності освітнього процесу у закладах вищої освіти
2.	Вікова педагогіка	Б) Галузь педагогіки, що вивчає розвиток педагогічних ідей і практику освіти різних історичних епох
3.	Корекційна педагогіка	В) Галузь педагогіки, предметом якої є виховання, навчання та освіта дітей із вродженими чи набутими відхиленнями у фізичному або психічному розвитку
4.	Соціальна педагогіка	Г) Галузі педагогіки, предметом дослідження яких є закономірності викладання і вивчення конкретних навчальних дисциплін у закладах освіти усіх типів
5.	Професійна педагогіка	Д) Галузь педагогіки, що вивчає особливості та розробляє способи надання допомоги у соціалізації дітей та молоді
6.	Педагогіка вищої школи	Е) Галузь педагогіки, що досліджує закони та закономірності виховання, навчання і освіти, організаційні форми й методи освітнього процесу різних вікових груп
7.	Історія педагогіки і школи	Ж) Галузь педагогіки, що вивчає головні теоретичні й практичні питання виховання, навчання і освіти, досліджує проблеми освітнього процесу
8.	Часткові (предметні) педагогіки	З) Галузь педагогіки, що вивчає особливості, форми і методи навчання людей, які здобувають або мають певний фах (медична, театральна, військова, спортивна тощо)

10. Розташуйте у правильній послідовності основні етапи уроку:

1. Перевірка домашнього завдання	2. Повідомлення домашнього завдання
3. Вивчення нового матеріалу	4. Закінчення уроку
5. Вступна частина	6. Закріплення нового матеріалу

8. Методи навчання

Для досягнення поставлених завдань викладання дисципліни використовуються наступні засоби, методи та організаційні заходи:

Лекції: розповідь, пояснення, інформаційне повідомлення, ілюстрування, демонстрування, бесіда.

Практичні заняття: бесіда, письмові роботи (частково-пошукові вправи).
Самостійна робота: робота з літературою, письмові роботи (частковопошукові

вправи).

9. Форми контролю

Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль. Поточний контроль спрямований на перевірку систематичності роботи студентів, рівня засвоєння матеріалу протягом викладання курсу. Здійснюється під час проведення аудиторних та поза аудиторних занять. Форми проведення поточного контролю визначається викладачем. Результати поточного контролю фіксуються в журналі успішності академічної групи.

Модульний контроль. Модульний контроль здійснюється як підсумок роботи студента протягом вивчення окремого модуля за результатами опанування теоретичного та практичного матеріалу, передбаченого модулем. Форми проведення модульного контролю – контрольна робота, тестування, усне опитування (колоквіум). Модульний контроль може бути проведений під час практичних занять або в поза аудиторний час. До модульного контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що є складовими модуля.

Підсумковий контроль. Після виконання усіх видів роботи. форм поточного й модульного контролю студенту необхідно підтвердити якість знань протягом підсумкового контролю. Підсумковий контроль дозволяє покращити загальну оцінку студента. Формою підсумкового контроль з курсу є екзамен в 3 семестрі.

10. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТА

Розподіл балів, які отримують студенти .Оцінювання студентів відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023 р. протокол №10 з табл.1.

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{дис}$. (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів):

$$R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$$

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус дисципліни.
3. Опорні конспекти лекцій.
4. Електронний варіант лекцій та практичних занять.

Основні інформаційні джерела

1. . Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник / Н. П. Волкова. – К.: Академвидав, 2017. – 616 с.
2. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб./О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 211 с.
3. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи / методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекіної : Ін-т педагогіки НАПН України. — [Електронне видання]— Київ : Педагогічна думка, 2023. — 192 с.
4. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. Київ: Ліра-К, 2016. 608 с.
<https://lira-k.com.ua/preview/12225.pdf>
5. Закон України «Про освіту» (2017).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Козловський Ю.М. Педагогіка : підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 371 с.
<https://librarygo.lpnu.ua/?elbook=pedagogika>
7. Марушкевич А. А., Спіцин Є С. Педагогіка. Навч. Посібник. Кив: ВПЦ КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. 383 с.
8. Осадчий І. Г. Педагогіка якості освіти: бери й роби : посіб. із менедж. якості для кер. закл. заг. серед. освіти. – Київ : Шкільний світ, 2021. 271 с.
9. Пальчевський С. С. Педагогіка : загальні засади педагогіки, з історії педагогіки, теорія освіти і навчання (дидактика), теорія виховання, школознавство : рек. МОН України як навч. посіб. для студ ВНЗ. – Вид. 3- тє, стереотип. Київ: Каравела, 2019. 495 с.
10. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
11. Педагогіка: навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І.Сметанський, В.І. Шахов. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. – 400 с.
https://lib.iitta.gov.ua/712758/1/Pedagogika_2018.pdf
12. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. - 120 с.
13. Супрун М. О. Педагогіка: Підручник для духовних і світських

закладів освіти / М. О. Супрун. – К.: КДА, 2018. — 400 с.

14. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник / М. М. Фіцула. - К. : Академвидав, 2017. – 560 с. <https://hum.edu-lib.com/szbrannoe/fitsula-m-m-pedagogika-pidruchnik-dlya-vuziv>

15. Хмельницька О.С. Педагогіка. Історія педагогіки : навчально-методичний посібник Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі, Каф. заг. педагогіки і педагогіки вищ. школи. Переяслав : Домбровська Я.М., 2021. 221 с.

Додаткові інформаційні джерела

1. Горошкіна І. І. Психолого-педагогічні аспекти вікового розвитку особистості: підруч. К. : Основи, 2020. 416 с.

2. Інформаційно-аналітичний збірник “Освіта України в умовах воєнного стану”. Київ, 2022. 358 с.

3. Качан О.А. Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти: навчально-методичний посібник / О. А. Качан. – Слов’янськ: Витоки, 2017. – 138 с.

4. Култаєва М.Д. Філософська педагогіка і духовне оновлення сучасних суспільств : монографія . Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків: Панов А. М., 2019. 270 с.

5. Левицька Л. А. Реабілітаційна педагогіка : навчальний посібник. Київ. нац.ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т психології, Каф. педагогіки. Київ : Ямчинський О. В., 2019. 297 с.

6. Марушкевич А. А. Педагогіка (у структурно-логічних схемах та таблицях): навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т психології. Київ :Компринт, 2020. 90 с.

<https://psy.knu.ua/files/pdf/web/viewer.html?file=%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B7-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8.pdf>

7. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.

8. Осадчий І.Г. Педагогіка якості освіти: бери і роби : посібник із менеджменту якості для керівників закл. заг. серед. Освіти. Київ :Шкільний світ, 2021. 271 с.

9. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник / Київ: МОН, 2023. - 64 с.

10. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : зб. наук. ст. : у 2 т. / [за заг. ред. О. В. Зосименко ; редкол.: М. А. Бойченко та ін.] ; КЗ Сум. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти [та ін.] . Суми : Цьома С. П., 2019. 345 с.

11. Отрошко О. Дихальна гімнастика: види та комплекси вправ : методичні рекомендації для самостійних занять студентів / О. Отрошко, В. Краснов, Л. Сергій. НУБіП України. 2020. – 38 с.

12. Педагог у викликах воєнного часу. Збірник статей / Уклад. Л. П. Ходанич. – Ужгород: ЗІППО, 2022. – 131 с.

13. Педагогіка : навчальний посібник / уклад. І. В. Ковальчук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2018. 427 с.
14. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. – Київ–Тернопіль : Крок, 2022. – 296 с.
15. Петровська Т.В. Педагогіка. Дидактичні матеріали. Київ : Нац. ун-т фіз.виховання і спорту України : Олімпійська література, 2019. 178 с.
16. Професійне мовлення вчителя. Короткий словник термінів/уклад. Ходанич Л. П., Палько Т. В. Ужгород, 2018. <https://naurok.com.ua/korotkiy-slovník-terminiv-nush-dlya-profesiynogo-movlennya-vchitelya-2018-rik-17057.html>
17. Пушкарьова Т. О., Топузов О.М. Інтегративно-діяльнісна педагогіка : монографія. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Педагогічна думка, 2019. 304 с.
18. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти. Comparative Higher Education: National, European and Global Contexts : навч. посіб. ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, "Erasmus+ ", Programme of the European Union, EurDocs, програма модуля Жана Моне (2018-2021). Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. 315 с.

Інші інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського <https://dnpb.gov.ua/ua/>
3. Бібліотека українських підручників <https://pidru4niki.com/>
4. Библиотека Гумер <https://www.gumer.info/>
5. Стратегія розвитку освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
6. Концепція Нової української школи. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>
7. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. <http://www.edudirect.net/sopids-1388-1.html>
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
9. Підручники з Педагогіки <https://pidru4niki.com/pedagogika/>